

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 39 (1995-1996)

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-17-6

BRNO 1999

PŘEHLED VÝZKUMŮ 39 (1995-1996)

Vydává:	Archeologický ústav AV ČR Brno Královopolská 147, 612 00 Brno E-mail: ps@iabrno.cz http://www.iabrno.cz/3ca.htm
Odpovědný redaktor:	PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
Redakce a příprava pro tisk:	Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla
Na titulním listě:	Římská bronzová kolínkovitá spona z Mušova
Kresba:	Lubomíra Trávničková
Tisk:	Bekros
Náklad:	350 ks

Publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou.

Published by:

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

All rights reserved.

© 1999 by the Authors and IA AS CR Brno.

Závěrem lze říci, že tento záchranný archeologický výzkum byl dalším, který se pořádal v Dolních Kounicích na území města. Výsledky výzkumu přinesly zjištění, že stopy středověkých aktivit se soustředily hlavně do středu města (Masarykovo náměstí), což je pravé nábřeží Jihlavy. Mělká plynovodní rýha zde porušila horizonty datované keramikou do 15. století. Ojedinelé nálezy drobných tuhových střepů ve výkopu na Masarykově náměstí zde pravděpodobně dokládají i existenci osídlení již ve 12. století.

Nalezená keramika z profilu P1 představuje zboží černošedého zbarvení s větší příměsí slidy. Jako datovací pomůcka posloužilo několik římsovitých okrajů hrnců jež můžeme zařadit do 15. - 16. století. V nalezených zbytcích zdívka na Masarykově náměstí lze pravděpodobně spatřovat bývalou stavbou městské radnice, která se v blízkosti tohoto místa nacházela v 18. století, ještě před založením kostela sv. Petra a Pavla, r. 1877.

Reliéfni kachel (obr.1), nalezený poblíž výkopu před domem č. 8, pochází z 16. - 17. století.

Profil zkoumaný na protějším břehu Jihlavy na ulici Rybárna (před domem č. 33) nám dokládá přítomnost novověkých antropogenních navážek. Nejstarší nálezy keramiky pocházejí ze spodní části výkopu a představují zlomky tzv. ivančické keramiky z 19. stol.

Petr Kos, ÚAPP Brno

Resumé:

Dolní Kounice (Bez. Brno-venkov), Masarykovo Platz, Tovární Strasse 8, Rybárna Strasse 33. Parc. Nr. 70/1, 7, 566. Siedlung - Stadt. Hochmittelalter, Neuzeit (17.-19. Jh.). Rettungsgrabung.

DOUBRAVNÍK (okr. Žďár nad Sázavou)

Středověké jádro městečka - ústřední náměstí. Středověk, novověk. Záchraný výzkum.

Ve dnech 19., 24. a 26. října a 1. listopadu 1995 byla dozorována a dokumentována další etapa výstavby kanalizační sítě na náměstí, tentokrát v jeho východní polovině (srov. Doležel 1996, 70). Průměrně 1,2 m široká a 2,0 - 2,55 m hluboká rýha hlavního kanalizačního řádu byla v celkové délce asi 180 m vedena středem vozovky před domy č. p. 12 - 14 v kratší jihovýchodní a domy č. p. 18 - 24 v delší severovýchodní frontě náměstí (St. mapa 1 : 5 000 odvozená, list Bystřice nad Pernštejnem 5-6 z roku 1988: trasa rýhy určena body, od Z a J okrajové sekční čáry vzdálenými 225,5:114; 235:120,5 a 226,5:142 mm; jde o k severovýchodu orientovaný svah 311 - 315,5 m n. m.).

V nejvýše položeném jižním úseku, před č. p. 12 - 14 a 19 zasahovaly až k podloží svahových jílovitých hlín v úrovni 0,4 - 0,8 m pod povrchem recentní kamenito-šterkové nebo hlinité navážky, pouze před č. p. 19 se podařilo zachytit okraj do podloží zahloubené odpadní jámy s novověkou keramikou. Až od č. p. 20 dále k severu byla zachována starší nadložní souvrství. Profil dokumentovaný před č. p. 21 zastihl pod kamenným štětem 0,3 m silným v úrovni 0,3 - 0,6 m hluboko kaštanově hnědou hlinitou vrstvu s úlomky kamene a cihel, dále v hloubce 60 - 68 cm hlinito-písčitou, okrově žlutou kamenitou vrstvu, v 69 - 81 cm hlinito-písčité, sivě hnědý horizont s drobnými uhlíky zejména na bázi, a 82 - 92 cm hluboko světle hnědou, hlinito-písčitou vrstvu s jílovými oky, valouny a tuhovou keramikou 13. století. Hrnčinu 13. věku obsahovaly až po úroveň 110 cm pod povrchem i dvě poslední vrstvy nad podloží, v úrovni 93 - 94 cm sytě černohnědá mezivrstva s drobnými úlomky zuhelnatělých dřev a mazaníc, a v horizontu 95 - 115 cm žluto-hnědá písčito-hlinitá vrstva, opět s ojedinělými uhlíky. Od hloubky 115 cm již rýha protínala sterilní, rezavě hnědé svahové hlíny, na bázi se zvyšující se složkou matečné horniny. Obdobné zvrstvení bylo možné

zaznamenat i před č. p. 22, před následujícím č. p. 23 pak ubylo mladších nadložních horizontů a souvrství s nálezy 13. století těsně nad podložím zde vykličovala až 0,6 - 0,2 m pod povrch. Z nadložních středověkých vrstev bylo jako vzorek vyzvednuto celkem 5 keramických fragmentů 13. - 14. věku, vedle okraje hrnce jde o zlomky tuhových zásobnic. Před severní třetinou domu č. p. 23 bylo možné v profilu rýhy sledovat okrajovou hranu, od které se původní úroveň 13. století dále vytrácela a primárně ostře svažité terén před č. p. 24 vyrovnávaly 0,6 - 0,8 m mocné kamenité navážky, překrývající série svahových hlín a povodňových jílu.

Kanalizačním výkopem protažené půdní profily tak v celku prokázaly menší sklon východní poloviny náměstí k severovýchodu v „lokační“ fázi 13. století než dnes, zvláště k jihu narůstající až druhotně novověkými a recentními vrstvami a navážkami. Na severu zřejmě dříve existoval na rozhraní dnešních č. p. 23 a 24 výrazný terénní stupeň, procházející napříč plochou náměstí a indikující pravděpodobně staré koryto potoka Rakovce, který protékal po určitou dobu asi severním okrajem tržiště a odděloval vlastní osadu od areálu severněji situovaného kostela sv. Kříže (viz i Doležel 1996, 70). Rýha rovněž neporušila žádné středověké objekty či stopy zástavby, dodnes dochovaný půdorys a parcelace městečka se tak zdají být již dílem 13. nebo 14. věku. Vinou neohlášení termínu prací provádějící firmou se bohužel nepodařilo dokumentovat situace porušené kanalizačními přípojkami od hlavního sběrače k jednotlivým domům.

Jiří Doležel, AÚ AV ČR Brno

Literatura:

Doležel, J., 1996: Záchrané výzkumy ve středověkém jádře Doubravníku (okr. Žďár nad Sázavou), Přehled výzkumů 1992, 68-72, tab. 22-24.

Resumé:

Doubravník (Bez. Žďár nad Sázavou). Mittelalterlicher Stadtkern - Zentralplatz. Mittelalter. Neuzeit. Rettungsgrabung.

Im Oktober und November des Jahres 1995 wurde eine bis 2,5 m tiefe Kanalisationsrinne gefolgt, die längs der südlichen und östlichen Front der Häuser auf dem Platz vertieft wurde. Es wurden keine mittelalterliche Objekte beschädigt. Es ging nur um Schichten, die auf der freien Fläche des Platzes schon seit dem 13. Jahrhundert entstanden (Graphitkeramik gefunden). Es wurden auch Lokaländerungen des Terrainreliefs ausgewiesen, im 13. und 14. Jahrhundert war die Fläche des Platzes weniger abfallend als heute.

HLÍNA (okr. Brno-venkov)

Polní trať „Za severními humny“. Neolit (LnK?, MMK), mladší a pozdní doba hradištní. Sídliště. Předstihový záchraný výzkum.

Záchraný výzkum v měsících dubnu, květnu a červnu roku 1995 byl vyvolán záměrem obce postavit na volné ploše mezi zástavbou na severozápadním okraji intravilánu vsi novou budovu obecního úřadu. Ta by tak zasáhla jihovýchodní okraj pravěkého a hradištního sídliště, na základě starších indicií lokalizovaného a povrchovým průzkumem zkoumaného v roce 1993 (Doležel 1997). Díky pochopení investora mohl být v dostatečném předstihu beze zbytku prozkoumán celý areál projektované stavby, situovaný cca 75 m SSZ kostela, na proluce za budovou prodejny smíšeného zboží a severně č. p. 54, na parcelách č. 151, 152, 157, 158 a 163 (na St. mapě 1 : 5 000 odvozené, listu Moravský Krumlov 4-4 z roku 1986 je vlastní zkoumaný areál vymezen body, od Z a J okrajové sekční čáry vzdálenými